

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Višnja Arandžević, Zlatko Čobović, Ljiljana Smajlović, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Snežana Andrejević, Vida Petrović Škero, Vera Didanović, Zorica Višnjić, Dragan Đorđević i Filip Švarn, na sednici održanoj 26.12.2019. godine, većinom glasova donosi

ODLUKU

Tekstom “Srbija ne veruje RTS-u”, objavljenim 9. novembra 2019.godine, u onlajn izdanju, dnevni list “Danas” **nije prekršio odredbe Kodeksa novinara Srbije.**

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Dragan Bujošević, direktor Javne medijske ustanove Radio-televizija Srbije, podneo je žalbu, verujući, između ostalog, da naslov ne odgovara navodima iz teksta. Reč je o tekstu u kojem se iznose podaci iz istraživanja fondacije Konrad Adenauer, po kojem 67 odsto ispitanika malo ili ni malo veruje RTS-u. Kako je navedeno u žalbi, čak 81 odsto građana nema poverenja u privatne televizije, dok se u tekstu uopšte ne navodi da štampanim medijima veruje samo 20 odsto ispitanika, a portalima 23 odsto. U žalbi se dodaje da se u tekstu ne navodi broj ispitanika, kada je ispitivanje sprovedeno, ko je naručilac istraživanja i koja su pitanja koja su postavljena ispitanicima. Podnosilac žalbe isitiče i da “ovakav tendenciozan i neprofesionalan tekst predstavlja najveći problem srpskog novinarstva, jer se autor ne pridržava pravila i osnovnih standarda profesije, koji nalažu objektivnost i istinitost izveštavanja, izveštavanje koje ne sme da izmeni činjenice, kontekst u kojem su upotrebljene, niti smisao. Objavljivanjem ovakvih činjenica i dovođenjem u vezu sa naslovom teksta, izvirgava se ruglu osnovni postulat i cilj novinarske profesije, a to je objektivno izveštavanje i informisanje javnosti”.

U odgovoru na žalbu Bojan Cvejić, glavni i odgovorni urednik portala „Danas“ navodi da se tekst u najvećem delu odnosi na poverenje u javni servis, zato što postoji veći javni interes za to pitanje, nego da li publika u Srbiji veruje privatnim medijima. Istakao je da je RTS donekle u pravu kad je naslov u pitanju i da je mogao da glasi, recimo, “Dve trećine građana ne veruje RTS-u”, odnosno da naslov jeste malo preuveličan, ali nikako nije netačan.” Nismo imali nameru da diskreditujemo rad javnog servisa, jer i mi javni servis plaćamo, želimo da on bude bolji i da ispunjava ulogu“, naglasio je Cvejić i dodao da tekst nije neprofesionalan, već „jednostavan izveštaj“, „potpuno zanatski obrađen“. Cvejić je u odgovoru istakao i da je RTS, posle objavljivanja spornog teksta, poslao medijima reagovanje na taj tekst, koje je, iako nije poslato kao odgovor redakciji lista “Danas”, objavljeno na prvoj strani portala i na naslovnoj strani štampanog izdanja. Naveo je i da je naslov RTS- ovog reagovanja bio “Srbija ne veruje ‘Danasu’”, čime se, „prema kriterijumu

žalioca, nedosmisleno krši Kodeks, između ostalog i zato što ispitanicima nije ni postavljeno pitanje koliko veruju listu 'Danas', već koliko veruju štampanim medijima generalno“.

Većina članova Komisije zaključila je da naslov jeste u izvesnoj meri iskonsturisan, kao i da u samom tekstu ima propusta u vezi sa izborom rezultata istraživanja koji su objavljeni, ali da greške nisu takve da bi se moglo tvrditi da je reč o kršenju Kodeksa novinara Srbije. Komisija je ocenila da naslov, iako ne najbolji, ipak nije netačan, odnosno da se može i na ovakav način interpretirati podatak da 67 odsto građana nema poverenja u javni servis, dok se odmah u podnaslovu ističe i da privatnim televizijama ne veruje još veći procenat ljudi. Takođe, "Danas" je objavio reagovanje RTS, čime su čitaoci upoznati sa zamerkama javnog servisa na tekst.

Kad je reč o tome da nisu navedeni svi podaci u vezi sa istraživanjem (naručilac, uzorak, koja pitanja su postavljena ispitanicima, kada je sprovedeno istraživanje), u Kodeksu novinara Srbije to nije norma, već preporuka, pa ne može biti prekršaj ako medij ne primeni preporuku, datu u smernicama Kodeksa.

Dva člana Komisije smatrala su da Kodeks jeste prekršen jer naslov navodi čitaoce na pogrešan zaključak - da se najmanje veruje RTS-u, a zapravo se javnom servisu veruje mnogo više nego ostalim medijima u Srbiji, kao i više nego ostalim javnim servisima u regionu.

Zbog svega toga je „za“ odluku da nisu prekršene odredbe Kodeksa koje se odnose na istinitost izveštavanja, odnosno obavezu medija da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose, komentara, pretpostavki i nagađanja, glasalo devet članova Komisije, dok su dva člana bila „protiv“.

Odluka da Kodeks nije prekršen u delu koji se odnosi na nezavisnost od pritisaka, na šta se podnosilac žalbe takođe žalio, doneta je jednoglasno.

Beograd, 26.12.2019.

Predsedavajuća

Višnja Arandelović